



**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»  
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Декаан географічного факультету  
 /Іван КАЛІНИЧ/  
« 30 » червня 2022 року



**СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ГЕОГРАФІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

Рівень вищої освіти	<b>перший (бакалаврський)</b>
Галузь знань	<b>01 Освіта/Педагогіка</b>
Спеціальність	<b>014 Середня освіта</b>
Освітня програма	<b>Географія</b>

<b>Назва курсу</b>	Географія світового господарства
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	01 «Освіта/Педагогіка» 014 «Середня освіта»
<b>Викладачі курсу</b>	Славик Роман Володимирович
<b>Профайл викладачів</b>	<a href="https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff">https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff</a>
<b>E-mail</b>	roman.slavik@uzhnu.edu.ua
<b>Сторінка курсу в Moodle</b>	<a href="https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=843">https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=843</a>
<b>Мова викладання</b>	Українська
<b>Тривалість курсу</b>	Кредити / загальна кількість годин - 4/120
<b>Обсяг курсу</b>	Кількість годин аудиторних - 60, лекцій - 36, практичних - 24, СРС - 60
<b>Формат курсу</b>	Очний, комбінований
<b>Анотація до курсу</b>	<p>Світове господарство – це складна організована економічно-територіальна система з прямими та зворотними зв'язками. Світове господарство має галузеву, функціональну, територіальну структуру, що функціонує під впливом економічних, політичних, науково-технічних процесів і явищ. Світове господарство є складною системою, що виступає підсистемою єдиної глобальної соціогеосистеми світу. Вона характеризується множиною складових елементів, ієрархічністю, багаторівневістю, структурністю.</p> <p>На сучасному етапі соціально-економічного розвитку світу, враховуючи процеси глобалізації, географія світового господарства набуває великого значення та статусу світоглядної дисципліни, яка формує розуміння структурної та територіальної організації сучасного світового господарства, тенденцій в світових господарських зв'язках.</p>
<b>Ключові слова</b>	Географія, господарство, ресурси світового господарства, інфраструктура, економіка, фактори виробництва, міжнародні організації.
<b>Мета та цілі курсу</b>	<p><b>Мета навчальної дисципліни</b> – висвітлення особливостей, закономірностей розвитку та функціонування галузевої, територіальної структури сучасного світового господарства.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких <b>загальних компетентностей</b>:</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>

	<p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p><b>Фахових компетентностей:</b></p> <p>ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p><b>Предметних компетентностей:</b></p> <p>ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.</p> <p>ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному). ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.</p> <p>ПК 5. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.</p> <p>ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.</p>
<p><b>Прореквізити курсу</b></p>	<p>Навчальна програма дисципліни націлює на проведення 18 лекційних і 12 практичних занять, які тісно пов'язані між собою. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з таких дисциплін, як: «Основи суспільної географії», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Методика навчання географії в закладах загальної середньої освіти».</p>
<p><b>Очікувані результати навчання</b></p>	<p>Відповідно до освітньої програми <b>«Географії світового господарства»</b>, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Опанувати теорію формування та функціонування географії світового господарства;</li> <li>• Вивчити структуру галузей сучасного світового господарства;</li> <li>• Розуміти особливості світових господарських зв'язків;</li> <li>• Давати характеристику галузям світового господарства;</li> <li>• Використовувати методи аналізу та оцінки факторів, що визначають ступінь розвитку галузей світового господарства.</li> </ul> <p>Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни <b>«Географія світового господарства»</b>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Розкриття структури світового господарства як складової глобальної соціально-економічної системи</li> <li>• Формування практичних навичок щодо дослідження територіальних</li> </ul>

	<p>відмінностей економічного розвитку інфраструктури світового господарства</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Застосовування отриманих знань та навичок у вирішенні глобальних проблем сучасної цивілізації</li> </ul>
<p><b>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b></p>	<p>Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми.</p> <p>На практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;</li> <li>- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;</li> <li>- задаються провокаційні питання;</li> <li>- розв'язання ситуаційних завдань.</li> </ul>
<p><b>Необхідне обладнання</b></p>	<p>Карти, проектор, ПК.</p>
<p><b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b></p>	<p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формі оцінювання усних відповідей, виконаних практичних завдань і самостійних робіт.</p> <p>Контроль самостійної роботи проводиться:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- з лекційного матеріалу – шляхом усного опитування та виступів на семінарських заняттях;</li> <li>- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань.</li> </ul> <p>Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.</p> <p>Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>0% – завдання не виконано;</li> <li>40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;</li> <li>60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;</li> <li>80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;</li> <li>100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.</li> </ul>
<p><b>Підсумковий контроль, форма</b></p>	<p><b>Поточний контроль:</b> усне опитування на практичних заняттях та розв'язування задач.</p> <p><b>Модульний контроль:</b> у формі контрольної роботи за темами змістовних модулів.</p> <p><b>Підсумковий контроль:</b> залік у формі усної перевірки знань – відповідей на питання,</p>
<p><b>Зміст курсу</b></p>	<p><b>Тема 1.</b> Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура.</p> <p><b>Тема 2.</b> Потенціал світової економіки та фактори виробництва.</p> <p><b>Тема 3.</b> Територіальна та галузева структура світового господарства.</p> <p><b>Тема 4.</b> Інфраструктура світового господарства</p> <p><b>Тема 5.</b> Національна економіка як частина світового господарства.</p> <p><b>Тема 6.</b> Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення.</p>
<p><b>Література для вивчення дисципліни</b></p>	<p><b>Основна література</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. /Я.Б.Олійник та ін.; за ред. Я.Б.Олійника, І.Г.Смирнова; Київ.</li> </ol>

	<p>нац.ун-т ім. Т.Шевченка. – 2-ге вид.,стер. – К.: Знання, 2014. – 637 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Немець К.А., Немець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі. Харків: ХНУ, 2013.</li> <li>3. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія: Україна і світ. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. – 456 с.</li> <li>4. Світова економіка: підручник/ За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 349 с.</li> <li>5. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: підручник для студ. географ. спеціальностей вищих навч. закладів. / О. Г. Топчієв. - [б. м.] : Астропринт, 2009. - 544 с</li> <li>6. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2012.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Допоміжна література</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Географія: світи, регіони, концепти / Г.д. Блій: пер. Д. Олесевич. – К.: Либідь, 2004. – 738 с.</li> <li>2. Атлас глобальних проблем світу. – К.: ДНВП “Картографія”, 2009. – 144 с.</li> <li>3. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Лебедева С.Н., Бикова М.Є., Логвінова Н.С., Воронова О.В. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник. Видання 4-е, перероб. та доп. – Київ: «Центр учбової літератури», 2013, 292 с.</li> <li>4. Робоча навчальна програма та методичні рекомендації до курсу «Географія світового господарства» / для студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія /, - Ужгород: ДВНЗ “УжНУ”, 2015 – 36 с.</li> </ol>
<p><b>Інформаційні ресурси</b></p>	<p>Підручники для вивчення навчальної дисципліни:</p> <p><a href="http://www.lgtinfo.com.ua/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=148&amp;Itemid=138&amp;lang=en">http://www.lgtinfo.com.ua/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=148&amp;Itemid=138&amp;lang=en</a></p> <p><a href="http://lgtinfo.com.ua/index.php?view=article&amp;id=148%3A2012-01-21-16-23-44&amp;format=pdf&amp;option=com_content&amp;Itemid=138&amp;lang=uk">http://lgtinfo.com.ua/index.php?view=article&amp;id=148%3A2012-01-21-16-23-44&amp;format=pdf&amp;option=com_content&amp;Itemid=138&amp;lang=uk</a></p> <p>Освітні портали:</p> <p><a href="https://www.un.org/ecosoc/en/home">https://www.un.org/ecosoc/en/home</a></p> <p><a href="https://www.wto.org/">https://www.wto.org/</a></p> <p><a href="http://www.geograf.com.ua/human">http://www.geograf.com.ua/human</a></p> <p><a href="https://www.imf.org/external/index.htm">https://www.imf.org/external/index.htm</a></p>
<p><b>Питання для підсумкового контролю</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Визначення понять «світова економіка», «світове господарство», «міжнародна економіка».</li> <li>2. Структура світового господарства.</li> <li>3. Основні протиріччя розвитку світового господарства.</li> <li>4. Закономірності розвитку та розміщення світового господарства.</li> <li>5. Принципи розміщення та розвитку світового виробництва.</li> <li>6. Фактори світового виробництва.</li> <li>7. ВВП та ВНП у світовій економіці.</li> <li>8. Еволюція світового господарства.</li> <li>9. Етапи економічного росту.</li> <li>10. Етапи індустріалізації.</li> <li>11. Групування країн (Європи, Азії, Африки, Австралії, Америки, Океанії) за етапами економічного росту та періодам індустріалізації.</li> <li>12. Міжнародний поділ праці: суть, причини, види.</li> <li>13. Теорії формування та розвитку світового господарства.</li> <li>14. Економічна інтеграція, глобалізація, регіоналізація.</li> </ol>

15. Фактори виробництва. Класифікація та розподіл по країнам світу.
16. Природно-ресурсний потенціал світової економіки.
17. Земельний природно-ресурсний потенціал.
18. Водний природно-ресурсний потенціал.
19. Мінеральний природно-ресурсний потенціал
20. Рекреаційний потенціал світу.
21. Роль природних ресурсів в світовій економіці та розподіл між країнами світу.
22. Населення світу - як фактор виробництва світової економіки.
23. Сучасна міграція населення.
24. Трудові ресурси. Світовий ринок праці. Сучасні моделі ринків праці та їх особливості.
25. Фінансові ресурси світового господарства. Види фінансових ресурсів.
26. Фінансова допомога та зовнішній борг.
27. Світові фінансові кризи.
28. Підприємницькі ресурси світу. Підприємництво як економічний ресурс.
29. Тіньова економіка світу.
30. Наукові ресурси світу. Основні науково-технічні центри світу – США, Західної Європи, Росії, Японії.
31. Територіальна структура світового господарства.
32. Галузева структура промисловості світу.
33. Галузева структура світового господарства.
34. Територіальна структура промисловості світу.
35. Галузева структура сільського господарства світу.
36. Територіальна структура сільського господарства світу.
37. Характеристика технологічної база паливно-енергетичного комплексу світу.
38. Металургійна промисловість.
39. Легка промисловість.
40. Хімічна промисловість.
41. Машинобудування.
42. Експортно-імпортна структура продукції промисловості та сільського господарства.
43. Три сектори реальної економіки.
44. Інфраструктура світового господарства: зміст, структура, значення.
45. Виробнича інфраструктура: склад, функції на різних етапах виробництва.
46. Транспортна система світу. Залізничний, автомобільний, авіаційний, морський, трубопровідний транспорт світу.
47. Регіональні типи транспортних систем.
48. Світова система зв'язків.
49. Соціально-культурна інфраструктура: значення, функції.
50. Інституціональна інфраструктура: значення, функції.
51. Екологічна інфраструктура: значення, функції.
52. Значення та функції міжнародних фондів, комерційних банків, бірж, офшорних центрів, технопарків, бізнес-центрів.
53. Взаємодія національних економік із світовим господарством.
54. Міжнародна економічна інтеграція. Цілі та переваги економічної інтеграції.

- |  |   |
|--|---|
|  | <ol style="list-style-type: none"><li>55. Транснаціональні корпорації в світовому господарстві.</li><li>56. Сучасна глобалізація та її ознаки.</li><li>57. Форми та механізми інтеграційних об'єднань.</li><li>58. Міжнародні організації.</li><li>59. Вплив глобалізації на міжнародний поділ праці.</li><li>60. Процес деіндустріалізації, його негативні та позитивні моменти.</li><li>61. Негативні аспекти глобалізації.</li><li>62. Найважливіші глобальні проблеми людства на цьому етапі соціально-економічного розвитку.</li></ol> |
|--|---|